

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Bc. Simona Jíchová
Studijní obor: PSYCHOLOGIE
Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Miloslava Dvořáková, CSc.
Katedra: KPE
Název bakalářské práce: **Hodnoty, hodnotový systém a sebepojetí u osob s postižením**

Simona Jíchová si pro svou bakalářskou práci zvolila téma, které koresponduje s jejím povoláním pedagogického asistenta. Předmětem zkoumání jsou nikoli děti, ale dospělí mladí lidé s postižením zrakovým (1 resp.) a motorickým (4 resp.). Lze vycházet z předpokladu, že každé postižení je třeba vnímat z hlediska jeho druhu a stupně, ale především brát v úvahu to, jak se na něm podílejí různé činitele povahy somatické, psychické a sociální. Je proto dobře, že se autorka pokusila o hlubší pohled do systému hodnot i do složité problematiky sebepojetí lidí, kteří hledají (nebo obhajují) své místo v daných obtížných zdravotních, společenských a ekonomických podmínkách. Přirozená potřeba seberealizace a právo na důstojný, smysluplný a také spokojený život je u osob s postižením blokována objektivními dispozičními bariérami, které lidé nepostižení často neberou v úvahu.

Teoretická část je zaměřena na vymezení pojmů speciálně pedagogických, na přehled problematiky postižení zrakového a tělesného. V další kapitole se autorka zabývá obecnými otázkami vývoje sebepojetí. Domnívám se, že v této části je zásadní pasáž týkající se specifiky sebepojetí podle doby vzniku postižení, která se nejvíce dotýká tématu práce. Teoretická část je uzavřena kapitolou o hodnotách. Část věnovaná základním otázkám zrakového a tělesného postižení působí poněkud heslovitě a myslím, že by bylo vhodné postihnout a naznačit některé souvislosti s výzkumnými záměry. Doporučuji autorce, aby se při obhajobě pokusila vymezit některá specifika osobnostní struktury osob s postižením. Vzhledem k charakteru postižení nevidomého respondenta by se rovněž mohla stručně zmínit o zvláštěm rozvoje psychiky osob s touto indispozicí. Pokud se týče druhé poloviny teoretické části (sebpoejetí, hodnotové orientace), autorčino pojetí považuji vzhledem k nárokům na bakalářskou práci za dostačující.

Záměrem praktické části je pokus o pohled do subjektivního sebesuzování duševního dění osob s postižením z hlediska jejich osobní autonomie, sebevědomí a sebehodnocení, zjistit hodnotovou orientaci. Se svými pěti respondenty, které zvolila z okruhu svých známých, byla autorka v osobním kontaktu. Údaje získávala prostřednictvím metod (většinou nestandardizovaných), jejich využití je založeno na důkladné kvalitativní analýze. Zásadní metodou se jeví rozhovor, který autorka připravila, vedla a zpracovala zcela samostatně. Přes náročnost práce s touto metodou si autorka jako nezkušený examinátor vedla

velmi dobře. Domácí prostředí respondentů, chování a sociální dovednosti autorky (zejména její indirektivní způsob), to vše umožnilo získat řadu cenných údajů.

Osu práce tvoří pět kazuistik. Přesto, že se v textu občas objevují neobratné zjednodušené souvislosti (např. „měl být z dvojčat“), jsou kazuistiky zdařilé a svědčí o poctivé snaze autorky získat potřebné údaje. Podle mého názoru se autorka mohla více věnovat Romaně (kap. č. 5), a to zejména jejímu „šťastnému manželství“, třebaže jde o velmi citlivou záležitost.

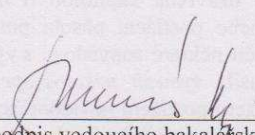
Interpretace získaných údajů patří mezi slabší části práce. Autorka měla k dispozici velké množství sebraných dat, ale jejich zpracování, zejména hledání rozporů ve výpovědích jednotlivých osob, by vyžadovalo další intenzivní práci a čas. Je třeba vzít v úvahu, že při kvalitativním vyhodnocení nestačí pouze vyčíslit např. míru sebesnižování, ale současně musí být patrný obsah otázek, které se sebesnižování týkají.

U svých respondentů autorka zjišťovala také hodnotovou orientaci. Vzhledem k tomu, že v přípravné fázi měla k dispozici diplomové práce týkající se hodnotového zaměření vysokoškoláků, stálo by za úvahu provést u obhajoby podstatné rozdíly mezi hodnotovou orientací postižených a nepostižených osob (viz diplomová práce Pavlína Brázdové a Anny Sobolové).

Celou bakalářskou práci lze považovat za základní východisko pro individuální odbornou práci s klientem s postižením, jejímž východiskem by mohla být doporučení, která by klientovi poskytla opěrné body při řešení jeho konkrétních osobních problémů.

Práci doporučuji k obhajobě

Návrh na klasifikaci diplomové práce: v e l m i d o b ř e

podpis vedoucího bakalářské práce

V Českých Budějovicích dne 21. 7. 2015